

عنوان طرح تحقیقاتی: بررسی اثر مدل خودمراقبتی ۵ بار مراقبتی مراقبان سالمندان مبتلا به زخم پپتیک: یک کارآزمایی بالینی تصادفی سازی شده

تاریخ خاتمه طرح: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹

مجری یا محقق اصلی و همکاران با ذکر وابستگی هر فرد:

مجری: فخرالدین تقی نژاد، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران

همکار: مصیب مظفری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران

همکار: محمدحسین سهامی گیلان، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران

همکار: علیرضا وسیعی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران

عنوان پیام پژوهشی (حداکثر ۲۰ کلمه): اجرای مدل خودمراقبتی ۵ بار مراقبتی مراقبان سالمندان مبتلا به زخم پپتیک را به طور معنادار کاهش می دهد.

پیام کلیدی (حداکثر ۸۰ کلمه): نتایج این کارآزمایی بالینی نشان داد اجرای مدل خودمراقبتی ۵ بار موجب کاهش معنادار بار مراقبتی مراقبان سالمندان مبتلا به زخم پپتیک در ابعاد اجتماعی، فردی، عاطفی و اقتصادی می شود. این مدل با آموزش ساختارمند، مشارکت فعال بیمار و مراقب، و پیگیری منظم، فشار مراقبتی را کاهش داده و می تواند به عنوان یک مداخله کم هزینه و قابل اجرا در نظام سلامت به کار رود.

متن پیام پژوهشی (حداکثر ۲۴۰ کلمه)

اهمیت موضوع (۵۰ کلمه): زخم پپتیک یکی از شایع ترین بیماری های گوارشی در سالمندان است که علاوه بر پیامدهای جسمی، بار مراقبتی قابل توجهی بر دوش مراقبان غیررسمی خانواده تحمیل می کند. این بار مراقبتی می تواند کیفیت زندگی، سلامت روان و عملکرد اجتماعی مراقبان را به طور جدی تحت تأثیر قرار دهد.

مهم ترین نتایج طرح به زبان غیر تخصصی (۷۰ کلمه): در این مطالعه، به مراقبان سالمندان آموزش داده شد چگونه با استفاده از یک برنامه ساده و مرحله به مرحله، مراقبت از بیمار را بهتر مدیریت کنند. نتایج نشان داد پس از اجرای این برنامه، فشار روحی، خستگی، مشکلات مالی و استرس های روزمره مراقبان به طور چشمگیری کاهش یافت. مراقبان احساس کردند کنترل بیشتری بر شرایط دارند و مراقبت برایشان قابل تحمل تر شده است.

موارد کاربرد نتایج طرح (۸۰ کلمه): یافته های این پژوهش می تواند در طراحی برنامه های مراقبتی سالمندان، آموزش پرستاران، و تدوین راهنماهای مراقبت در منزل استفاده شود. مدل ۵ قابلیت اجرا در مراکز درمانی، کلینیک ها و حتی به صورت آموزش مجازی را دارد. استفاده از این مدل می تواند به کاهش فشار مراقبان، پیشگیری از فرسودگی شغلی و خانوادگی، و بهبود کیفیت مراقبت از سالمندان کمک کند.

تأثیرات و کاربردها:

تأثیر ۱: کاهش معنادار بار مراقبتی مراقبان سالمندان در ابعاد اجتماعی، فردی، عاطفی و اقتصادی از طریق مداخله آموزشی ساختارمند.

تأثیر ۲: تقویت نقش پرستاران در آموزش خودمراقبتی، پیگیری و توانمندسازی خانواده ها در مراقبت از سالمند مبتلا به بیماری های مزمن.

محدودیت های شواهد چه بودند؟ این مطالعه با حجم نمونه محدود و در یک مرکز درمانی انجام شد. همچنین پیگیری طولانی مدت اثرات مداخله بررسی نشد. انجام مطالعات چندمرکزی با دوره پیگیری طولانی تر پیشنهاد می شود.

مخاطبان طرح پژوهشی: پرستاران، پزشکان، سیاست گذاران سلامت، مدیران بیمارستان ها، مراقبان سالمندان، خانواده ها، و برنامه ریزان مراقبت در منزل.

آیا این خبر می تواند از نظر اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، ارزش های دینی و قوانین سازمان غذا و دارو، تبعاتی داشته باشد؟ **خیر**

در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله درج شود:

https://journals.lww.com/jehp/fulltext/2025/12290/investigating_the_effect_of_the_5a_self_management.521.aspx

ایمیل ارتباطی و تلفن مجری اصلی طرح:

شماره تماس: ۰۹۳۰۳۱۳۵۶۷۶

ایمیل: rezawest10@gmail.com

منابع و مراجع :

1. Mobasser K, Matlabi H, Allahverdipour H, Kousha A. Home-based supportive and health care services based on functional ability in older adults in Iran. *J Educ Health Promot* 2024;13:124.
2. Yazdani F, Abazari P, Haghani F, Iraj B. Restrictors of the effectiveness of diabetes self-management education: A qualitative content analysis. *J Educ Health Promot* 2021;10:18.
3. Soltanian N, Rahimian Boogar I, Talepasand S. Comparison of the effectiveness of acceptance and commitment therapy with health-promoting lifestyle intervention on disease perception and adjustment to type 2 diabetes. *Psychol Achieve* 2022;29:139-60.
4. Basnet S, Balu V, Kamei S, Devi YS, Sapkota P. Effectiveness of selected interventions on quality of life and self-efficacy among elderly. *J Educ Health Promot* 2024;13:214.
5. Gholian-Aval M, Tehrani H, Esmaily H. Evaluation of self-care status and its relationship with self-efficacy of patients with hypertension. *Iran J Health Educ Health Promot* 2021;8:336-47.